

IV

(Teave)

TEAVE EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDELT, ORGANITELT JA ASUTUSTELT

KONTROLLIKODA

Kokkuvõte Euroopa Liidu ametite ja muude asutuste eelarveaasta 2016 raamatupidamise aastaaruannete kohta tehtud kontrollikoja audititest

(2017/C 417/01)

SISUKORD

	<i>Lehekiilg</i>
ELI AMETITE JA MUUDE ASUTUSTE LÜHENDID	3
KOKKUVÕTE	5
KES ME OLEME	5
MIDA ME AUDITEERISIME	5
Üle kogu liidu paiknevad erinevat liiki ametid	5
Ametite eelarved ja rahastamine – eelarve kasv prioriteetsetes valdkondades ja omafinantseeringu suurem tähtsus	7
Töötajate arvu suurenemine prioriteetsetes valdkondades	9
Auditikord	9
KONTROLLIKOJA LEIUD	10
Märkuseta arvamused kõigi ametite raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsuse kohta	10
Märkuseta arvamused kõigi ametite (v.a EASO) raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta	10
Kontrollikoja esile tõstetud olulised teemad	10
Kontrollikoja muud eri valdkondade auditileiud	11
Inimvara – teatud juhtudel muret tekitav teema	11
Riigihanked on endiselt kõige enam vigadest mõjutatud valdkond	11
Hoolimata paljudest sarnastest tegevustest on ametite IT-maastik erinev	12
EMA IT-nõustamist ja projektijuhtimist tuleks parandada	13
Eelarve haldamine paraneb, kuid on ka erandeid	14
Välishindamised on üldiselt positiivsed	14

		<i>Lehekülg</i>
	Komisjoni siseauditi talituse audititulemused annavad põhjalikuma ülevaate	14
	Eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetakse parandusmeetmeid enamikul juhtudest vastavalt kavandatule	14
I LISA.	Ametite eelarve ja personal	16
II LISA.	Kontrollikoja kommentaarid, milles ei seata esitatud arvamusi kahtluse alla	19
III LISA.	Parandusmeetmete võtmise seis – kontrollikoja kommentaarid, milles ei seata esitatud arvamusi kahtluse alla	22

ELI AMETITE JA MUUDE ASUTUSTE LÜHENDID

Akronüüm	Täisnimi	Asukoht
ACER	Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet	Ljubljana, Sloveenia
BEREC	Elektroonilise Side Euroopa Reguleerivate Asutuste Ühendatud Ameti Büroo	Riia, Läti
CdT	Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskus	Luxembourg, Luksemburg
Cedefop	Euroopa Kutseõppe Arenduskeskus	Thessaloniki, Kreeka
CEPOL	Euroopa Liidu Õiguskaitsekoolituse Amet	Budapest, Ungari
Chafea	Tarbija-, Tervise-, Põllumajandus- ja Toiduküsimuste Rakendusamet	Luxembourg, Luksemburg
CPVO	Ühenduse Sordiamet	Angers, Prantsusmaa
EACEA	Hariduse, Audiovisuaalvaldkonna ja Kultuuri Täitevasutus	Brüssel, Belgia
EASA	Euroopa Lennundusohutusamet	Köln, Saksamaa
EASME	Väikeste ja Keskmise Suurusega Ettevõtjate Rakendusamet	Brüssel, Belgia
EASO	Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiamet	Valletta, Malta
EBA	Euroopa Pangandusjärelevalve	London, Ühendkuningriik
ECDC	Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus	Stockholm, Rootsi
ECHA	Euroopa Kemikaaliamet	Helsingi, Soome
EEA	Euroopa Keskkonnaamet	Kopenhaagen, Taani
EFCA	Euroopa Kalanduskontrolli Amet	Vigo, Hispaania
EFSA	Euroopa Toiduohutusamet	Parma, Itaalia
EIGE	Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut	Vilnius, Leedu
EIOPA	Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve	Frankfurt, Saksamaa
EIT	Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut	Budapest, Ungari
EMA	Euroopa Ravimiamet	London, Ühendkuningriik
EMCDDA	Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus	Lissabon, Portugal

Akronüüm	Täisnimi	Asukoht
EMSA	Euroopa Meresõiduohutuse Amet	Lissabon, Portugal
ENISA	Euroopa Võrgu- ja Infoturbeamet	Heraklion, Kreeka
ERA	Euroopa Liidu Raudteeamet	Valenciennes, Prantsusmaa
ERCEA	Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet	Brüssel, Belgia
ESMA	Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve	Pariis, Prantsusmaa
ETF	Euroopa Koolitusfond	Torino, Itaalia
EUIPO	Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet	Alicante, Hispaania
eu-LISA	Vabadusel, Turvalisusel ja Õigusel Rajaneva Ala Suuremahuliste IT-süsteemide Operatiivjuhtimise Euroopa Amet	Tallinn, Eesti
EU-OSHA	Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur	Bilbao, Hispaania
Euratom	Euratomy Tarneagentuur	Luxembourg, Luksemburg
Eurofound	Euroopa Elu- ja Tööttingimuste Parandamise Fond	Dublin, Iirimaa
Eurojust	Euroopa Õigusalase Koostöö Üksus	Haag, Madalmaad
Europol	Euroopa Politseiamet	Haag, Madalmaad
FRA	Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet	Viin, Austria
Frontex	Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Amet	Varssavi, Poola
GSA	Euroopa GNSSi Agentuur	Praha, Tšehhi Vabariik
INEA	Innovatsiooni ja Võrkude Rakendusamet	Brüssel, Belgia
REA	Teadusuuringute Rakendusamet	Brüssel, Belgia
SRB	Ühtne Kriisilahendusnõukogu	Brüssel, Belgia

KOKKUVÕTE

Euroopa Kontrollikoda auditeeris 41 Euroopa organi ja asutuse (edaspidi „ameti“) eelarveaasta 2016 raamatupidamise aastaaruandeid ja nende aluseks olevaid tehinguid. Kontrollikoda väljastas märkusteta järeldusotsuse kõikide ametite, välja arvatud ühe (EASO), raamatupidamise aastaaruannete ja nende aluseks olevate tehingute kohta.

Kuigi ametite raamatupidamise aastaaruanded andsid nende finants- ja majandusseisundist õiglase ülevaate ning aruannete aluseks olevad tehingud olid enamikul juhtudest seaduslikud ja korrektsed, oleks neid võimalik veelgi parandada, nagu märgiti kontrollikoja mõningate aruannete *asjaolu rõhutamise* ja *muude asjaolude punktides ja kommentaarides auditileidude kohta, mis ei sea auditiarvamusi kahtluse alla*.

Käesolev dokument sisaldab kokkuvõtet kõnealuste auditite tulemustest. Kokkuvõtte eesmärk on lihtsustada kontrollikoja iga-aastaste eriaruannete analüüsimist ja nende omavahelist võrdlemist. Kontrollikoja arvamused ja kommentaarid ning ametite vastused neile on esitatud vastavates iga-aastastes eriaruannetes. Käesolev kokkuvõtte ei ole ei auditiaruanne ega arvamus.

KES ME OLEME

Kontrollikoda on ELi institutsioon, mis auditeerib ELi rahalisi vahendeid. Euroopa Kontrollikoja missioon on kaasa aidata ELi finantsjuhtimise parandamisele, edendada aruandekohustuse täitmist ja läbipaistvust ning tegutseda liidu kodanike finantshuvide sõltumatu kaitsjana. Kontrollikoja kui ELi sõltumatu välisaudiitori roll on kontrollida, kas ELi rahalised vahendid on õigesti arvutatud, kogutud ja kasutatud vastavalt asjakohastele õigusnormidele ning kas nendega saavutati kuludele vastav tulu. Nende volituste raames kontrollib kontrollikoda igaal aastal kõigi ELi institutsioonide ja asutuste raamatupidamise aastaaruandeid ja nende aluseks olevaid tehinguid.

MIDA ME AUDITEERISIME

Üle kogu liidu paiknevad erinevat liiki ametid

Ametid on eraldiseisvad juriidilised isikud, mis on loodud teiseste õigusaktidega, et täita konkreetseid tehnilisi, teaduslikke või juhtimisülesandeid, mis aitavad ELi institutsioonidel poliitikat kavandada ja ellu viia. Ametid on liikmesriikides hästi nähtaval ning neil on oluline mõju Euroopa kodanike jaoks eluliselt tähtsate valdkondade (nagu tervishoid, ohutus, vabadus, turvalisus ja õigus) poliitikale, otsustusprotsessidele ja programmide elluviimisele. Sõltuvalt ülesannetest ja ülesehitusest võib eristada detsentraliseeritud asutusi, muid asutusi ja komisjoni rakendusameteid. Käesolevas kokkuvõttes osutatakse konkreetsetele ametitele nende nimetuste lühenditega, mis on esitatud kokkuvõtte alguses lühendite loetelus.

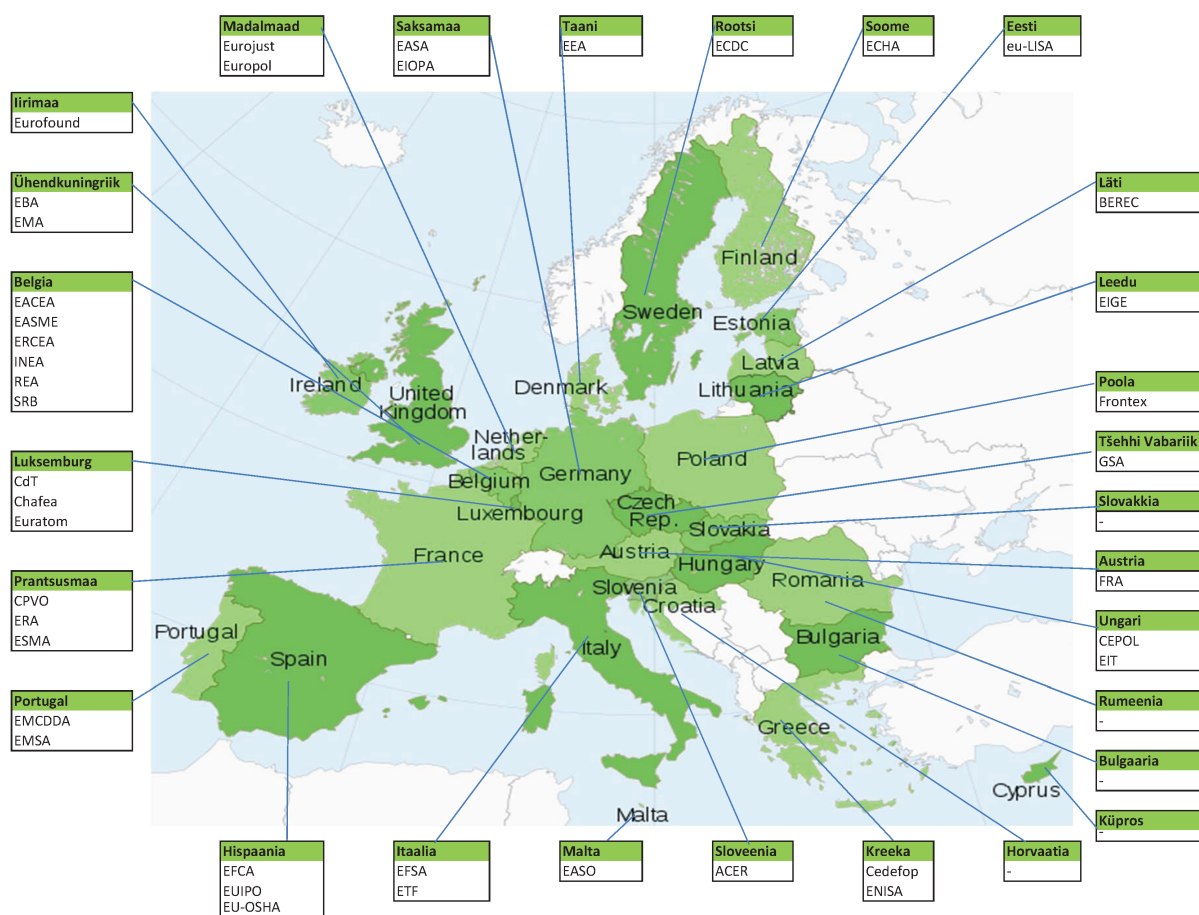
32-I detsentraliseeritud asutusel on tähtis roll ELi poliitikasuundade kavandamisel ja elluviimisel, eelkõige tehnilist, teaduslikku ja sisulist ja/või regulatiivset laadi ülesannete täitmisel. Nende eesmärk on võimaldada komisjonil keskenduda poliitika kujundamisele ning tugevdada mõlema poole tehnilise ja erialase oskusteabe koondamise abil ELi ja liikmesriikide valitsuste vahelist koostööd. Detsentraliseeritud asutused luuakse määramata ajaks ja paiknevad üle kogu ELi (vt *joonis 1*).

Ülejäanud **kolm asutust** on **EIT, Euratom ja SRB**. Budapestis asuv EIT on sõltumatu detsentraliseeritud ELi asutus, milles on liidu innovatsioonisuutlikkuse parandamiseks ühendatud teadusuuringute, äri- ja haridusvaldkodade ressursid. Luxembourgis asuv Euratom loodi Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu eesmärkide toetamiseks. Brüsselis asuv SRB on ELi pangandusliidu ühtse kriisilahenduskorra eest vastutav asutus. Selle missioon on tagada raskustes olevate pankade nõuetekohane kriisilahendus nii, et selle mõju ELi liikmesriikide ja muude riikide reaalmajandusele ning riigirahandusele oleks võimalikult väike.

Kuuele komisjoni rakendusametile on usaldatud ülesanded, mis on seotud ühe või enama liidu programmi haldamisega, ning need ametid on loodud kindlaks ajavahemikuks. Need ametid asuvad Brüsselis (**EACEA, EASME, ERCEA, INEA, REA**) ja Luxembourgis (**Chafea**).

Joonis 1

Ametite asukohad liikmesriikides

Ametite eelarved ja rahastamine – eelarve kasv prioriteetsetes valdkondades ja omafinantseeringu suurem tähtsus

Enamikku ametitest rahastatakse peaaegu täielikult ELi üldeelarvest, ent mõningad ametid on kas osaliselt või täielikult isemajandavad (vt jaotust tabelis 1). ERA muudetakse hiljemalt 2019. aasta juunis osaliselt isemajandavaks.

Tabel 1

Ametite tüübid ja rahastamine

	Rahastamine		
	peamiselt ELi üldeelarvest	peamiselt isemajandav	ELi eelarvest, liikmesriikide osamaksetest ja/või tasudest (osaliselt isemajandavad)
Detsentraliseeritud asutused	24	2 CPVO, EUIPO	6 EASA, EBA, ECHA, EIOPA, EMA, ESMA
Muud asutused	2 EIT, Euratom	1 SRB	—
Komisjoni rakendusametid	6 EACEA, REA, ERCEA, EAS- ME, INEA, Chafea	—	—

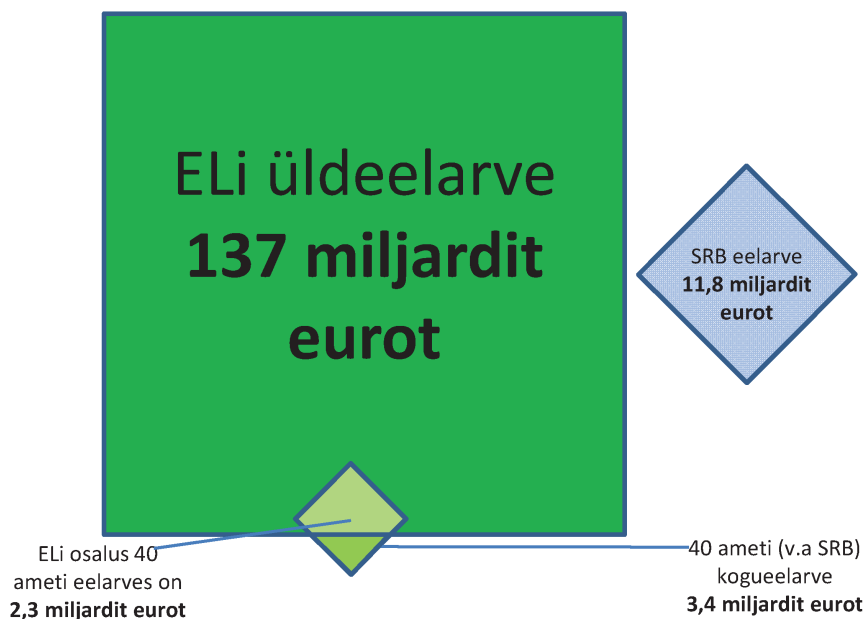
Ametite (välja arvatud SRB, millel on enda konkreetne mandaat ja mehhanism) 2016. aasta eelarve oli ca 3,4 miljardit eurot (2015. aastal 2,8 miljardit eurot), mis moodustab ca 2,4% ELi 2016. aasta üldeelarvest (2015. aastal 2,0%). Eelarve suurenemine puudutab peamiselt ameteid, mis tegelevad tööstuse, teadusuuringute ja energeetika (täiendavad 358 miljonit eurot) ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjadega (täiendavad 174 miljonit eurot). 3,4 miljardi euro suurusest eelarvest rahastati ELi eelarvest ca 2,3 miljardit eurot ning tasudest ja liikmesriikide, EFTA liikmesriikide ja teiste poolte otsestest osamaksetest ca miljard eurot.

Ühtse kriisilahendusmehhanismi määrusega ühtse kriisilahenduskorra toetamiseks asutatud SRB eelarve sisaldas 11,8 miljardi euro ulatuses krediitiasutuste osamakseid, mille eesmärk on ühtse kriisilahendusfondi täielik loomine aastaks 2023.

Ametite, sh SRB 2016. aasta kogueelarve suurus oli ca 15,2 miljardit eurot. Üksikasjalik teave auditeeritud ametite eelarvete kohta on esitatud I lisas.

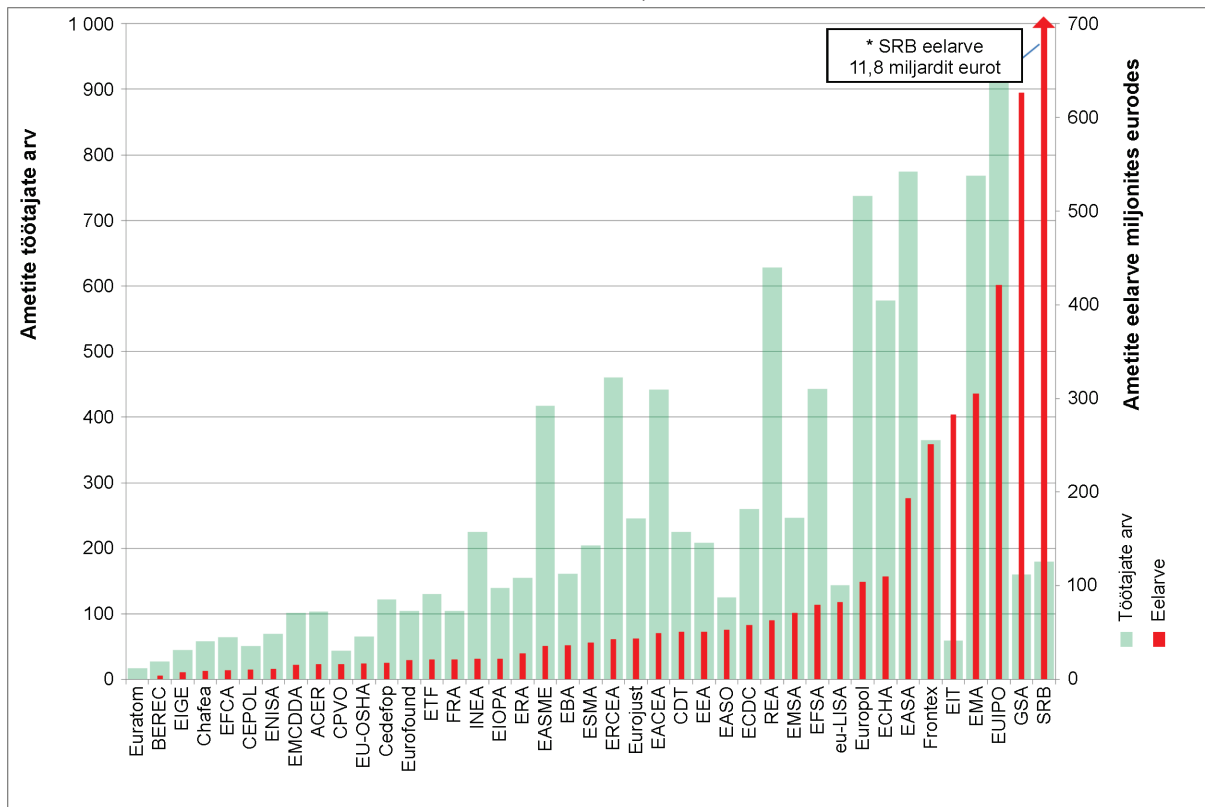
Joonis 2

Ametite rahastamisallikad 2016. aastal

Joonis 3

Ametite eelarved miljonites eurodes

Töötajate arvu suurenemine prioriteetsetes valdkondades

2016. aasta lõpu seisuga töötas ametites kokku 10 364 töötajat (2015. aastal 9 848), ⁽¹⁾, ⁽²⁾. Sarnaselt eelmise aastaga suurenes töötajate arv kõige rohkem ametites, mis tegelesid tööstuse, teadusuuringute ja energeetikaga (110), kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjadega (177) ning majandus- ja rahaküsimustega (85). Üksikasjalik teave auditeeritud ametite töötajate arvu kohta on esitatud I lisas.

Auditikord

Euroopa Liidu toimimise lepingu ⁽³⁾ artiklis 287 sätestatakse, et kontrollikoda kontrollib ka kõigi liidu loodud organite või asutuste tulude ja kulude raamatupidamiskontosid niivõrd, kui võrd asjasse puutuv asutamiskord sellist kontrolli ei välista. Kontrollikoda auditeeris sel eesmärgil 41 ameti 31. detsembril 2016 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruandeid ning nende aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust ning esitas nende kohta auditiarvamused.

Kehtivas õigusraamistikus sätestatud ametite raamatupidamise aastaaruannete auditeerimise kord on esitatud tabelis 2.

Tabel 2

Ametite raamatupidamise aastaaruannete auditeerimise kord

Asutused,	mida kontrollis	
	Euroopa Kontrollikoda	audiitorühing ja kontrollikoda
Detsentraliseeritud asutused	2	30
Muud asutused	1 ⁽¹⁾	2
Rakendusametid	6	—

⁽¹⁾ Arvestades Euratomi Tarneagentuuri piiratud ressursse ja tegevust, auditeerib seda üksnes kontrollikoda.

Vastavalt ELi finantsmääruse ⁽⁴⁾ artikli 208 lõikele 4 ja ELi ametite raamfinantsmääruse ⁽⁵⁾ artikli 107 lõikele 1 kontrollis 32 ELi ameti raamatupidamise aastaaruandeid sõltumatu välisaudiitor (audiitorühing). Kontrollikoda vaatas audiitorühingute töö üle vastavalt rahvusvaheliste auditeerimisstandarditele. See andis kontrollikojale piisava kindluse, et toetuda raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsust käsitlevate auditiarvamuste avaldamisel audiitorühingute tööle. Ülejäänud üheksa ameti puhul auditeeris raamatupidamise aastaaruannete usaldusväärsust ainult kontrollikoda. Nagu varasematel aastatel, oli kontrollikoda ainuvastutav kõigi ametite raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse auditeerimise eest.

Lisaks kontrollikoja auditeeritud ametitele on veel kolm kaitsevaldkonnas tegutsevat asutust (Euroopa Kaitseagentuur, Euroopa Julgeoleku-uuringute Instituut ja Euroopa Liidu Satelliidikeskus), mis kuuluvad nõukogu vastutusalasse ning mida rahastatakse liikmesriikide osamaksetest. Neid asutusi ei auditeeri kontrollikoda, vaid muud sõltumatud välisaudiitorid. Kontrollikoja 2014. aasta ülevaatearuandes ⁽⁶⁾ ELi aruandekohustuse ja avaliku sektori auditi kohta leiti, et nimetatud asutuste jaoks erinevate auditimandaatide kehtestamiseks ei olnud ühtegi mõjuvat põhjust.

⁽¹⁾ Töötajakond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

⁽²⁾ 2015. aasta töötajate arvu ajakohastati ametite edastatud andmete põhjal.

⁽³⁾ ELT C 326, 26.10.2012, lk 47.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

⁽⁵⁾ Komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 1271/2013 (ELT L 328, 7.12.2013, lk 42).

⁽⁶⁾ Kontrollikoja ülevaatearuanne – lüngad, kattuvused ja väljakutsed: ELi aruandekohustuse ja avaliku sektori auditeerimiskorra ülevaade

KONTROLLIKOJA LEIUD

Märkuseeta arvamused kõigi ametite raamatupidamise aastaaruannete usaldusvääruse kohta

Kontrollikoja hinnangul kajastavad 41 ameti lõplikud raamatupidamise aastaaruanded kõigis olulistes aspektides õiglaselt nende finantsolukorda 31. detsembri 2016. aasta seisuga ning finantstulemusi ja rahavooge lõppenud aastal vastavalt kohaldatavate finantsmääruste sätetele ja komisjoni peaarvepidaja vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele.

Märkuseeta arvamused kõigi ametite (v.a EASO) raamatupidamise aastaaruannete aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

Kontrollikoja hinnangul on 40 ameti 2016. aasta 31. detsembril lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Kontrollikoda avaldas **EASO** raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta märkusega arvamuse. See puudutab kahte hankemenetlust, mille puhul riigihanke-eeskirjade täitmine oli ebapiisav.

Kontrollikoja esile tõstetud olulised teemad

Kahe Londonis asuva ameti (**EBA** ja **EMA**) kohta esitas kontrollikoda *asjaolu rõhutavad lõigud*⁽⁷⁾, mis puudutasid Ühendkuningriigi otsust Euroopa Liidust lahkuda. **EBA** ja **EMA** raamatupidamise aastaaruanded ja nendega seonduv teave oli koostatud nende allkirjastamise kuupäeval olemas olnud piiratud andmete alusel ja need ei sisaldanud usaldusväärset prognoosi kulude kohta, mis tulenevad ameti tegevuse eesseisvast lõpetamisest Ühendkuningriigis ja ameti mujale kolimisest. Samuti osutas kontrollikoda Ühendkuningriigi **EList** lahkumisega seotud tulude vähenemise ohule ning riskile, et nende ametite kolimise tagajärjel kaovad eksperditeadmised, mis ohustab omakorda ametite talitluspidevust.

Kontrollikoda esitas seitse *muu asjaolu lõiku*⁽⁸⁾ selle kohta, kuidas Ühendkuningriigi Euroopa Liidust lahkumine võib mõjutada mitme Londonis asuva ameti tulusid ja tegevust. Ühendkuningriigis tulutoova tegevuse vähenemise otsese tulemusena võivad **CPVO**, **EASA**, **ECHA**, **EIOPA**, **ESMA** ja **EU IPO** tulud väheneda. **GSA** juhib Ühendkuningriigis asuvaid tehnilisi üksusi, mille staatust ei ole veel kindlaks määratud.

SRB puhul esitas kontrollikoda *muud asjaolu rõhutava lõigu* krediidiasutuste poolt ühtsesse kriisilahendusfondi tehtavate osamaksete arvutamiseks paika pandud kontrolliraamistiku kohta. Kontrollikoda juhtis tähelepanu asjaolule, et fondi osamaksete suuruse arvutavad krediidiasutuste poolt kriisilahendusnõukogule esitatud teabe põhjal riiklikud kriisilahendus-
sasutused. Ühtse kriisilahendusmehhanismi määrus ei sätesta aga teabe usaldusvääruse tagamiseks vajalikku põhjalikku ja järjekindlat kontrolliraamistiku. Lisaks märgib kontrollikoda, et osamaksete arvutamiseks õigusraamistikus sätestatud meetodika on väga keeruline ja seab seetõttu ohtu nende täpsuse. Kriisilahendusnõukogu ei saa ka avaldada üksikasju krediidiasutuste osamaksete riskipõhise arvutamise kohta, kuna arvutused on üksteisega seotud ja sisaldavad krediidiasutuste kohta konfidentsiaalset infot. See mõjutab negatiivselt arvutuste läbipaistvust.

Kontrollikoda esitas ka *muu asjaolu lõigud* **EIT** teadmis- ja innovaatikakeskuste juriidiliste isikute korraldatud hankemenetlustes leitud puuduste ning selle kohta, et **EIT** inimvara on suurenenud töökoormuse täitmiseks liiga väike.

CdT kohta esitas kontrollikoda *muu asjaolu lõigu* selle kohta, et mitu ametit kasutavad üha rohkem asutusesisest tõlkimist ja muid alternatiivseid tõlkimisvõimalusi. See tähendab, et **CdT** potentsiaali ei kasutata täies ulatuses ning et süsteemide arendamise ja jooksvad kulud Euroopa tasandil on kahekordsed. See, et muud ametid kasutavad üha rohkem alternatiivseid tõlkimislahendusi, seab ohtu **CdT** ärimudeli.

⁽⁷⁾ *Asjaolu rõhutavates lõikudes* juhitakse tähelepanu teemadele, mis on lugejale aruande mõistmiseks keskse tähtsusega.

⁽⁸⁾ *Muu asjaolu lõikusi* kasutatakse nende oluliste küsimuste edastamiseks, mis ei ole raamatupidamise aastaaruandes esitatud või avaldatud.

Kontrollikoja muud eri valdkondade auditileiud

Samuti esitas kontrollikoda 34 ameti (2015. aastal 37) kohta 115 auditileidude *kommentaari* (2015. aastal 90), millega rõhutatakse parandamist vajavaid olulisi küsimusi. Ülevaade iga ameti kohta esitatud kommentaaridest on toodud *II lisas*.

Inimvara – teatud juhtudel muret tekitav teema

Piisav töötajate arv on keskse tähtsusega, et tagada ametite stabiilsus, tõhusus ja võime projekte ellu viia. Kontrollikoda leidis, et seitsmes ametis oli inimvara haldamise ja muid töötajatega seotud probleeme, sh suur tööjõu voolavus, puudulikud värbamismenetlused ja täitmata ametikohad, mida pikka aega täideti ajutiste töötajatega.

Kolmel ametil (**Frontex, CEPOL ja BERIC**) oli raskusi vajaliku profiiliga töötajate leidmisega, mis osaliselt tuleneb palgale kohaldatavast asukohariigi paranduskoefitsiendist (vastavalt 66,7 %, 69 % ja 76,5 %). Sobivate kandidaatide leidmisel oli asukohariigist värvatud töötajate arv võrreldes teistest liikmesriikidest värvatud töötajate arvuga ebaproportsionaalselt suur. Kandidaatide ligimeelitamiseks võttis Frontex tööle 14 töötajat kõrgemale palgaastmele, kui oli personalieeskirjades lubatud. Ülejäänud kahe ameti tööjõu voolavus oli suur ning see võib avaldada mõju nende talitluspidevusele ja ametite võimele oma töökavades ette nähtud tegevusi ellu viia. CEPOLi puhul on värbamisega seotud probleemide lisapõhjuseks asjaolu, et amet peab värbamisel konkureerima ühe teise Budapestis asuva ELi asutusega (EIT).

Kolmel ametil (**EMA, EIT, ECDC**) oli korralduslikke probleeme. Alates 2014. aastast on EMAs tehtud kaks suurt ümberkorraldust, muu hulgas toimus kõrgema ja keskastme juhtide ametikohtade sisemine ümberjagamine. IT ja halduse valdkondade põhitöötajate ümberpaigutamine ei olnud edukas ning seadis märkimisväärsele ohtu ameti ja selle tegevuse stabiilsuse. Alates EIT loomisest aastal 2008 kuni juulini 2014 vahetus instituudi direktor neljal korral. Alates augustist 2014 on direktori ametikoht ning alates veebruarist 2013 veel üks juhikoht täidetud ajutiste kohusetäitjatega, mis on vastuolus personalieeskirjades ajutise kohusetäitja ametiajaks sätestatud maksimaalse üheaastase perioodiga. See põhjustab sidusrühmadele ebakindlust ja ohustab strateegilist järjepidevust. ECDC direktori kohusetäitja määrati ametisse mais 2015 ning ta oli 31. detsembril 2016. aastal veel endiselt ametis, mis on kauem kui ette nähtud ühe aasta pikkune ametiaeg. Selle ajutise töötaja ametisse nimetamise tõttu on tulnud ka muude töötajatega sõlmida 15 täiendavat ajutist lepingut.

Riigihanked on endiselt kõige enam vigadest mõjutatud valdkond

Riigihangete aluspõhimõtte on tagada ettevõtjate konkurents, et saada majanduslikult soodsaim pakkumus läbipaistval, objektiivsel ja järjepideval viisil ning kohaldades kehtivat õigusraamistikku. Kontrollikoja iga-aastastes eriaruannetes **EASO, EMCDDA, eu-LISA, EMA ja BERICi** kohta leiti, et ametid ei täitnud täielikult finantsmääruses sätestatud riigihankepõhimõtteid ja -eeskirju. Kommentaarides käsitletakse peamiselt hankedokumentides sisalduvaid puudusi, ettevõtjate valikukriteeriumide mittetäitmist, ametlike menetluste puudumist ning edukaks tunnistamise ja lepingute allkirjastamise eest vastutava selge volitatud eelarvevahendite käsutaja puudumist.

Kontrollikoda tunnustas asjaolu, et ametid kasutasid toodete ja teenuste hankimiseks üha rohkem institutsioonidevahelisi raamlepinguid, mille tulemusel tugevdati haldustõhusust ja saavutati mastaabisääst. 2014. aastal ühe töövõtja ning komisjoni poolt mitme institutsiooni ja ameti nimel sõlmitud institutsioonidevahelise raamlepingu (tarkvara, IT-litsentside ja -teenuste ostmise) elluviimine vähemalt kolme ameti poolt (**EMA, EEA, EASO**) ei olnud optimaalne. Töövõtja tegutseb vahendajana institutsioonide ja ametite ning nende vajaduste rahuldamiseks sobivate tarnijate vahel. Vahendamisteenuse eest on raamlepingu sõlminud töövõtjal õigus lisada tarnijate hindadele 2–9 protsenti. Kontrollikoda täheldas selle raamlepingu raames auditeeritud maksete puhul, et hindu ja lisatasusid ei võrreldud alati tarnijate hinnapakumiste ja töövõtjale esitatud arvetega, et raamlepingu rakendamine ei taganud alati piisavat konkurentsi ega majanduslikult kõige soodsama lahenduse valimist.

Riigihankemenetluste puhul leiti puudusi ka sisekontrollides. Nelja ameti puhul (**EASO, EIT, EMSA, EIGE**) leiti viiel korral, et nõrgad kontrollid olid põhjustanud ebatõhusust, nt hankemenetluse ajal hankevajaduste alahindamise tõttu.

Kuigi kontrollikoja iga-aastane ametite auditeerimine ei keskendu tulemuslikkuse aspektidele, eeldatakse, et kontrollikoja audiitorid pööravad tähelepanu ka puuduliku tulemuslikkuse ja finantsjuhtimisega seotud riskidele. Kuue ameti (**eu-LISA**, **Frontex**, **EU-OSHA**, **EEA**, **BEREC**, **EU IPO**) seitsmel juhul juhtis kontrollikoda tähelepanu mitteoptimaalsele riigihangete korrale, mis seadis ohtu kuludele vastava tulu saamise, ning lepingute rakendamise järelevalves esinevatele puudustele.

Hoolimata paljudest sarnastest tegevustest on ametite IT-maastik erinev

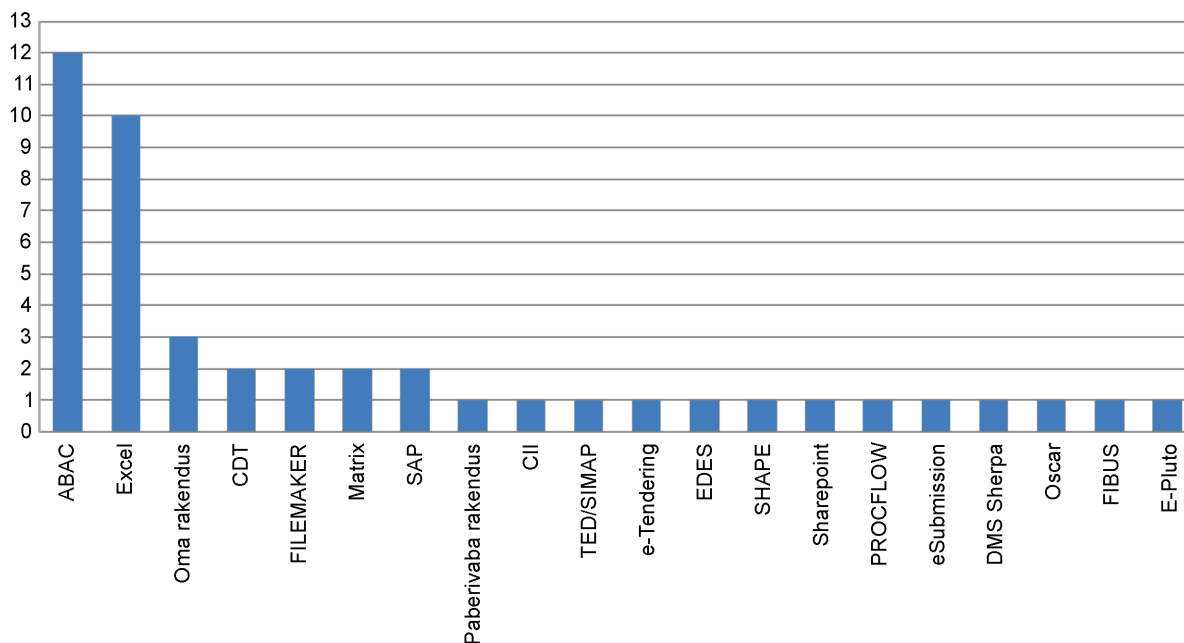
Ametite põhitegevus on erinev ning selleks vajatakse asjakohaseid ja vahel ka spetsiaalselt kohandatud IT-lahendusi. Peamisi põhi- ja haldustegevusega seotud tegevusi viiakse ellu sama õigusraamistiku alusel, mis näitab, et neil peaksid olema sarnased menetlused, mida võiks toetada sarnaste IT-lahendustega. Kuigi ametitel on sarnase eelarve haldamise ja raamatupidamissüsteemide kasutamine väga hästi edenenud, kasutatakse teistes olulistes valdkondades (nagu personali-juhtimine ja hangete/lepingute haldamine) endiselt paljusid erinevaid IT-lahendusi. Ametid peaksid kaaluma IT-lahenduste veel suuremat ühtlustamist ka neis valdkondades, kuna lisaks kulutõhususe suurendamisele vähendatakse ka sisekontrolliriske ja tõhustatakse IT juhtimist.

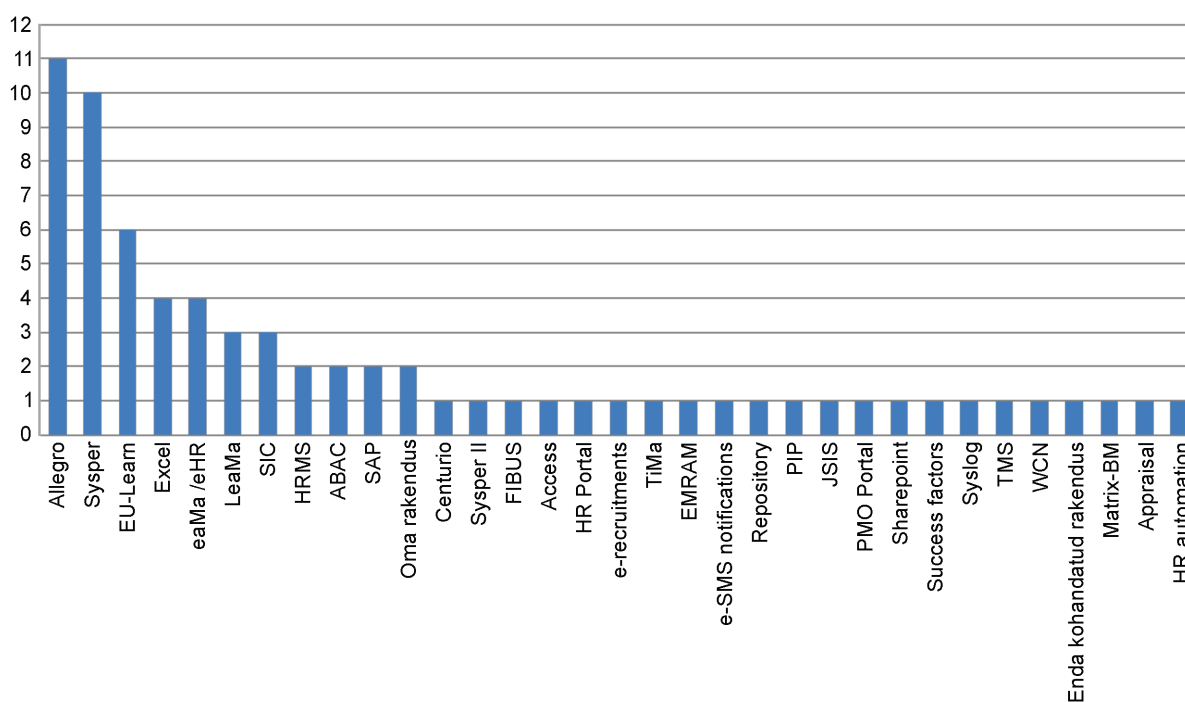
Võimalik oleks saavutada ka muud kasu, nt ühtlustatum juhtimis- ja sidusrühmadele edastatav aruandlus ning auditi tõhususe suurendamiseks automatiseeritumate menetluste kasutuselevõtt. ELi ametite võrgustik edendab neis küsimustes veelgi ametitevahelist koostööd ning teeb koostööd komisjoni ja ka kontrollikojaga (välisauditit puudutavate küsimuste puhul).

Joonis 4

Ametite erinevad IT-lahendused

Inimvara haldamise süsteemid

Hangete/lepingute haldamise süsteemid**EMA IT-nõustamist ja projektijuhtimist tuleks parandada**

Lisaks kõiki ametid hõlmavale standardsele iga-aastasele audititööle uuris kontrollikoda IT-konsultantide värbamist EMAs kahe suurprojekti puhul (Pharmacovigilance ja Clinical Trials), millega amet täidab õigusaktidest tulenevat kohustust luua keerukad ja ulatuslikku IT-alast arendamist vajavad Euroopa-ülesed võrgusüsteemid. Kuna asutusesiseste eksperditeadmiste laiendamiseks ei suurendatud EMA ametikohtade loetelu, ostis amet eksperditeadmisi sisse nende valdkondade konsultatsioonifirmadelt, mistõttu sõltus amet peaaegu täielikult väliseksperdist.

Samuti leidis kontrollikoda, et nii keerukate suurprojektide jaoks sobivat metoodikat ei olnud enne projektide käivitamist paika pandud ja see võis mõjutada juhtkonna suutlikkust projekte juhtida, nende üle järelevalvet teha ja nende ühtlustatust tagada. EMA jätkas asjakohase metoodika välja töötamist ning viimane uuendus võeti kasutusele 2016. aasta septembris.

EMA suutlikkus konsultantide tegevust hallata ja teha järelevalvet tulemuste kvaliteedi üle oli kasutatavate konsultatsioonilepingute olemuse (aeg ja rahalised vahendid) tõttu piiratud. Seda pärssis ka asjaolu, et osa konsultatsiooniprotsessist toimub ameti ruumidest väljaspool ja teises liikmesriigis. EMA-l on projektide elluviimisel esinenud viivitusi ning kulude suurenemist. Projekti ulatuse, eelarve ja tähtaegade sagedas muutmine oli peamiselt põhjustatud muutuvatest süsteeminõuetest, mis omakorda olid tingitud liikmesriikide muutunud vajadustest. Esialgu puudub kindlus lõplike kulude ja IT-süsteemide käivitamisaegade suhtes.

Kontrollikoda kavatseb EMA konsultatsiooniteenuste katseauditiga saadud teadmisi, kogemusi ja täiustatud metoodikat tulevikus võimaluse korral uuesti ära kasutada.

Eelarve haldamine paraneb, kuid on ka erandeid

Eelarve täitmise alal esitatud kommentaaride arv vähenes 2016. aastal märkimisväärselt, kuid kõige sagedamaks kommentaariks on endiselt kulukohustustega seotud assigneeringute järgmisse eelarveaastasse ülekandmise kõrge määr, mis puudutas 23 ametit. Nende ülekandmistepõhjuseks on aga tavaliselt tegevuse mitmeaastane iseloom. Kontrollikoda soovitas mitmel ametil kaaluda liigendatud eelarveassigneeringute kasutuselevõttu. Liigendatud eelarveassigneeringud on finantsmäärusega ette nähtud vahend selliste olukordade lahendamiseks.

Varasematest aastatest üle kantud eelarveassigneeringute tühistamist, mis viitab eelarvevajaduste ülehindamisele ja seega puudulikule planeerimisele, esines neljal juhul (**Frontex, CPVO, Chafea, EASME**).

Vastusena ELi praegusele rändekriisile suurendati oluliselt **Frontexi** ja **EASO** ülesandeid. Selle tulemusel oli EASO 2016. aasta lõplik eelarve eelmise aasta omast kolm korda suurem ja Frontexi oma 75 % suurem. Mõlemal ametil oli olulisi haldus- ja tegevusalaseid raskusi ning neil oli suur surve kohe tulemusi saada, ehkki süsteemide ja menetluste kohandamiseks ning uute töötajate värbamiseks oli aega vähe. Selle tagajärjel oli neil probleeme eelarveaasta jooksul täiendavate rahaliste vahendite ära kasutamise, mis põhjustas oluliselt suuri tühistamisi (Frontex) ja ülekandmisi (EASO). Mitmel juhul oli see üks põhjus, miks eelarve ja hanke-eeskirju ei täidetud ja esines probleeme komisjoni või toetusesaajatega sõlmitud toetuslepingute optimaalsel täitmisel.

Välishindamised on üldiselt positiivsed

Kontrollikoda viitas esimest korda (kuuel juhul) sõnaselgelt ametite tegevuse ja üldise tulemuslikkuse välishindamiste tulemusle. Hindamistulemused olid üldiselt positiivsed ja ametid koostasid tegevuskavad neis hindamisaruannetes tõstatatud probleemide lahendamiseks. Kuigi enamiku ametite asutamismäärustes on sätestatud perioodiline välishindamiste tegemine (tavaliselt iga nelja kuni kuue aasta tagant), leidis kontrollikoda, et kuue ameti (**EASO, eu-LISA, ETF, ENISA, EIGE, REA**) asutamismäärused ei sisaldanud seda sätet ning see probleem tuleks lahendada. Samuti märkis kontrollikoda, et EMA asutamismäärus näeb ette välishindamise tegemise iga kümne aasta tagant, mis on liiga pikk aeg, et anda sidusrühmadele tulemuslikkuse kohta mõjusat tagasisidet.

Komisjoni siseauditi talituse audititulemused annavad põhjalikuma ülevaate

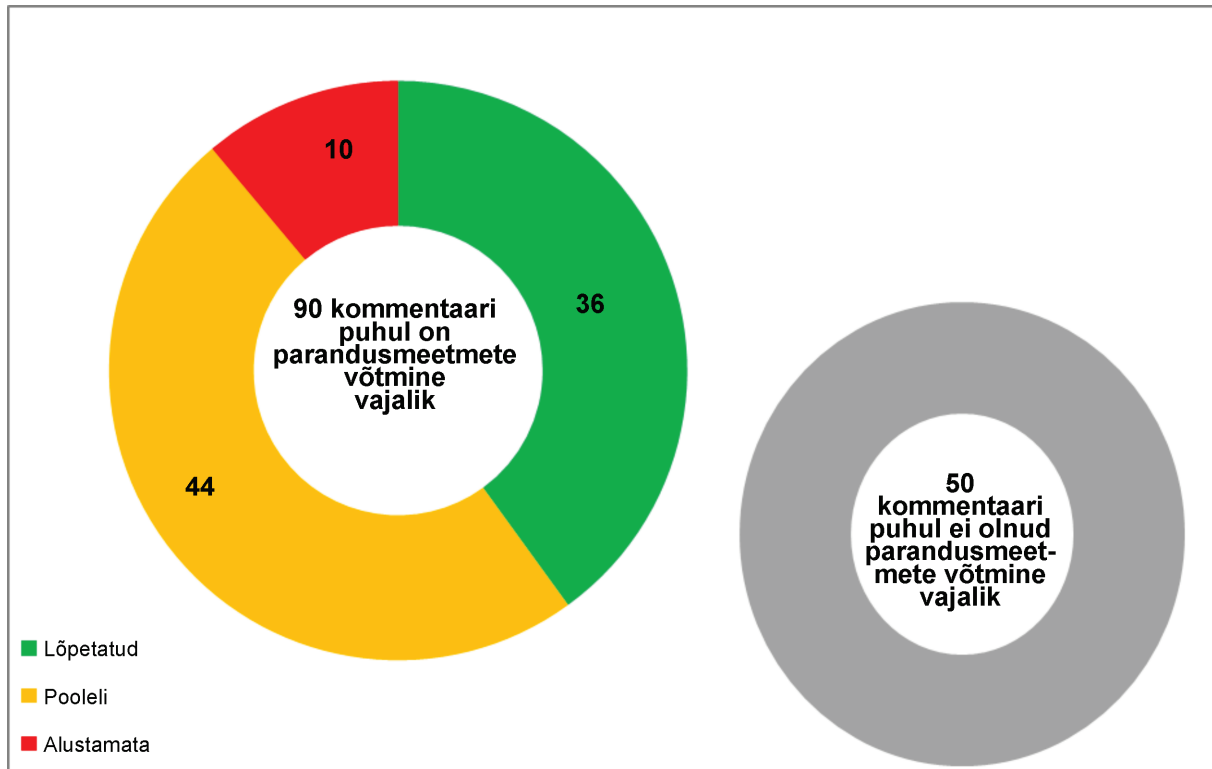
Audititulemustest põhjalikuma ülevaate pakkumiseks viitas kontrollikoda 2016. aastal esimest korda komisjoni siseauditi talituse tehtud auditijäreldustele. Kokku viidati 14-le komisjoni siseauditi talituse auditiaruandele. Kõigil juhtudel leppisid ametid ja komisjoni siseauditi talitus parandusmeetmete võtmise kava.

Eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetakse parandusmeetmeid enamikul juhtudest vastavalt kavandatule

Vajaduse korral esitas kontrollikoda eduaruande ametite poolt eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetud parandusmeetmete kohta. III lisast selgub, et 140-st 2015. aasta lõpu seisuga sulgemata kommentaarist (2014. aastal 134) enamiku puhul viidi parandusmeetmed 2015. aastal lõpule või need olid töös.

Joonis 5

Eelmiste aastate kommentaaride põhjal võetud meetmed

I LISA

Ametite eelarve ja personal (1)

	Euroopa Parlamendi alalised komisjonid	Vastuav peadirektorat	Poliitikaalvdkond	Eelarve (1)		Personal (2)		
				2015 (miljonites eurodes)	2016 (miljonites eurodes)	2015	2016	
Detsentraliseeritud asutused								
eu-LISA	Kodanikuvaldused, justiits- ja siseasjad	HOME	Siseasjad	71,7	82,3	134	144	
EASO		HOME	Siseasjad	15,9	53,0	93	125	
Frontex		HOME	Siseasjad	143,3	251,0	309	365	
EMCDDA		HOME	Siseasjad	18,5	15,4	100	101	
Europol		HOME	Siseasjad	95,0	104,0	666	737	
FRA		JUST	Õigusküsimused	21,6	21,6	107	105	
CEPOL		HOME	Siseasjad	8,8	10,3	41	51	
Eurojust		JUST	Õigusküsimused	33,8	43,5	246	245	
EBA		Majandus- ja rahaküsimused	FISMA	Finantsteenused ja kapitaliturud	33,4	36,5	156	161
EIOPA			FISMA	Finantsteenused ja kapitaliturud	20,2	21,8	133	139
ESMA	FISMA		Finantsteenused ja kapitaliturud	36,8	39,4	202	204	
SRB (2)	FISMA		Finantsteenused ja kapitaliturud	22,0	11 865	108	180	

(1) Allikas: ametite edastatud andmed.

	Euroopa Parlamendi alalised komisjonid	Vastutav peadirektoraat	Poliitikaalvdkond	Eelarve (1)		Personal (2)	
				2015 (miljonites eurodes)	2016 (miljonites eurodes)	2015	2016
EU-OSHA	Tööhõive ja sotsiaalküsimused	EMPL	Tööhõive ja sotsiaalküsimused	16,9	16,7	65	65
Cedefop		EAC	Haridus ja kultuur	18,4	18,0	123	122
Eurofound		EMPL	Tööhõive ja sotsiaalküsimused	21,2	20,8	111	104
ETF		EAC	Haridus ja kultuur	21,0	21,0	129	130
CDT		Kirjaliku tõlke peadirektoraat	Keeletalitused	49,6	50,5	218	225
ECDC	Keskkond-, rahvatervis ja toiduohutus	SANTE	Tervishoid ja tarbijakaitse	58,5	58,2	260	260
ECHA		GROW	Ettevõtlus	114,8	110,1	572	578
EEA		ENV	Keskkond	49,2	50,5	219	208
EFSA		SANTE	Tervishoid ja tarbijakaitse	78,8	79,5	434	443
EMA		SANTE	Tervishoid ja tarbijakaitse	304,0	305,0	775	768
EFCA	Kalandus	MARE	Merendus- ja kalandus	9,2	10,0	64	64
CPVO	Tööstus, teadusuuringud ja energia	SANTE	Põllumajandus ja maaelu areng	14,7	16,1	46	44
Euratom (3)		ENER & RTD	Energeetika ja innovatsioon	0,1	0,1	17	17
ACER		ENER	Energeetika	11,3	15,9	80	103
GSA		GROW	Ettevõtlus	363,8	626,4	139	160
EIT		EAC	Innovatsioon ja tehnoloogia	232,0	283,0	50	59
ENISA		CNECT	Ühtne digitaalne turg	10,0	11,0	69	69
EUIPO		GROW	Siseturg	384,2	421,3	848	910
BEREC		CNECT	Ühtne digitaalne turg	4,0	4,2	26	27

	Euroopa Parlamendi alalised komisjonid	Vastuvtav peadirektorat	Poliitikaalaldkond	Eelarve ⁽¹⁾		Personal ⁽²⁾	
				2015 (miljonites eurodes)	2016 (miljonites eurodes)	2015	2016
EASA	Transport ja turism	MOVE	Liikuvus ja transport	185,4	193,4	779	774
EMSA		MOVE	Liikuvus ja transport	64,8	71,1	246	246
ERA		MOVE	Liikuvus ja transport	26,3	27,5	157	155
EIGE	Naiste õigused ja sooline võrdõiguslikkus	JUST	Õigusküsimused	7,9	7,8	42	45
Rakendusametid							
EACEA		EAC & CNECT & HOME & ECHO	Haridus ja kultuur	46,9	49,1	441	442
REA		RTD & EAC & GROW & HOME & CNECT & AGRI	Teadusuuringud ja innovatsioon	54,6	62,9	618	628
ERCEA		RTD	Teadusuuringud ja innovatsioon	39,6	42,6	417	461
EASME		ENTR & RTD & ENR & ENV & CLIMA & CNECT & MARE	Energeetika, ettevõtlus ja innovatsioon	36,4	35,8	373	417
INEA		MOVE & ENER & CNECT & RTD	Liikuvus ja transport	18,4	21,7	186	225
Chafea		SANTE & JUST & AGRI	Tarbijakaitse	7,4	8,7	49	58
Kokku				2 770,40	15 182,70	9 848	10 364
Ilma SRB fondi eelarveta				2 770,04	3 382,70	9 848	10 364

(1) Eelarve arvanded põhinevad maksete assigneeringutel.

(2) Töötajaskond hõlmab ametnikke, ajutisi teenistujaid, lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte.

(3) SRB ja Euratom ei ole ELi raamatupidamisarvestusse konsolideeritud.

	Kommentaaride kokku	Raamatupidamise aastaruudis- ja aruandeväärus	Tehingute seaduslikkus/korrektus			Sisekontrollimehhanismid				Eelarve täitmine			Usaldusväärne finantsjuhtimine / tulemuslikkus				Muud kommentaarid		
			Hankemenetlused	Värbamine, edutamis ja palgad	Muu	Hankemenetlused	Lepingute rahalise rakendamise järelvalve	Muu	Komisjoni siseauditi talituse leiud	Ülekandmise suur osakaal	2015. aasta üldkandmise tühistamise suur osakaal	Muu	Hankemenetlused	Personaljuhtimine	Välishindamise kommentaarid	Muu	Välishindamise eel- või hilisjäreltestid	Personal	Muu
32	EASA				1													1	
33	EMSA				1														
34	ERA																		
35	EIGE						2			1					1				
	Rakendusametid																		
36	Chafea									1									
37	EACEA									1									
38	EASME									1									
39	ERCEA									1									
40	INEA									1									
41	REA																		
	Vahesumma:	115	2	5	4	2	5	2	2	7	14	23	4	4	7	2	6	6	6
	Kokku:									28		32			24			18	

III LISA

Parandusmeetmete võtmise seis – kontrollikoja kommentaarid, milles ei seata esitatud arvamus kahtluse alla

	Kokku	Lõpetatud	Pooleri	Alustamata	Parandusmeetmete võtmine ei ole vajalik
<i>Detsentraliseeritud asutused</i>					
1	11	2	7	1	1
2	2	1			1
3	7	1	2	2	2
4	9	3	3	2	1
5	2		1		1
6	1		1		
7	1				1
8	2	1			1
9	3		1		2
10	2	1			1
11	6	4			2
12	5		1		4
13	2				2

	Kokku	Lõpetatud	Poleli	Alustamata	Parandusmeetmete võtmine ei ole vajalik
14 Cedefop	2	1			1
15 Eurofound	1				1
16 ETF	1	1			
17 CDT	5		1		4
18 ECDC	4		1		3
19 ECHA	3	1	1		1
20 EEA	4	4			
21 EFSA	2	1	1		
22 EMA	4	1	3		
23 EFCA	1	1			
24 CPVO	6		3	1	2
25 ACER	2			1	1
26 GSA	7	1	5		1
27 ENISA	2		1		1
28 EUIPO	6	5			1
29 BEREC	4	2		1	1
30 EASA	2	1			1

	Kokku	Lõpetatud	Pooleli	Alustamata	Parandusmeetmete võtmine ei ole vajalik
31 EMSA	0				
32 ERA	2	1	1		
33 EIGE	1				1
Rakendusametid					
34 EACEA	1				1
35 REA	0				
36 ERCEA	1				1
37 EASME	4	1			3
38 INEA	1				1
39 Chafea	3		1		2
Muud asutused					
40 EIT	17	2	10	2	3
41 Euratom	1				1
Kokku	140	36	44	10	50